BOERENNATUUR

Landbouw kleurt Nederland groen

BoerenNatuur werkt aan een landbouw die landschap en natuur versterkt. Met bloeiende akkerranden die gonzen van het leven, kruidenrijke weiden waar de roep van de kievit klinkt. Met boeren die daar trots op zijn. Zo dragen we bij aan meer biodiversiteit, goede waterkwaliteit, een gezonde bodem en een afwisselend landschap.

Boeren kleuren Nederland groen

Collectieve aanpak
Met een gezamenlijke en gebiedsgerichte aanpak kleuren boeren Nederland groen! Sinds 1 januari 2016 zijn er in Nederland veertig agrarische collectieven actief. Hun leden, ruim 9000 boeren en andere grondeigenaren, voeren samen in Nederland het agrarisch natuur- en landschapsbeheer uit. Deze collectieve aanpak vanuit de boeren zelf is uniek in de wereld, en het werkt!
De veertig collectieven hebben zich verenigd in BoerenNatuur. Door samenwerking hebben ze meer impact en meer kennis. Boerennatuur vormt het logische aanspreekpunt voor overheden en andere partijen.
In Nederland liggen volop vergroeningskansen, bijvoorbeeld via duurzame marktconcepten of verbetering van de bodemkwaliteit. Boeren kunnen dat niet alleen. Daarom zoeken we een intensieve samenwerking met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de provincies, de waterschappen, de zuivelketen, andere terreinbeherende organisaties en marktpartijen.

"Wat wij als BoerenNatuur realiseren? Dat boeren samen met elkaar, met maatschappelijke organisaties en met overheden werken aan meer biodiversiteit."
Alex Datema, voorzitter BoerenNatuur

BOEREN
NATUUR

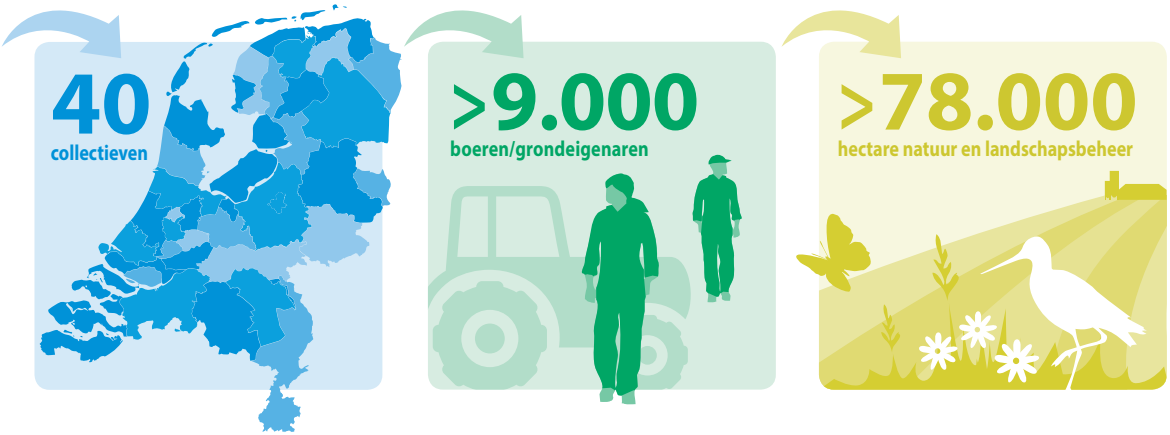

PARTRIDGE, VOOR PATRIJZEN EN ANDERE AKKERVOGELS

De patrijs blijkt een uitstekende indicator voor de biodiversiteit. Daarom werken in het internationale PARTRIDGE-project boeren en onderzoekers uit Engeland, Schotland, Duitsland, België en Nederland aan een toekomst voor de bedreigde patrijs (in het Engels 'partridge') en andere akkervogels.
Gebiedscoördinator Meeuwis Millenaar van collectief ANB West-Brabant is enthousiast over het project: "Op elke voorbeeldlocatie proberen we maatregelen uit in goed overleg met onze boeren. We gaan met de internationale partners twee keer per jaar bij elkaar op bezoek om kennis uit te wisselen.

De keverbanken - hogere drogere, warmere en ruigere plekken op een akker - die ze bijvoorbeeld in Engeland hebben aangelegd, blijken heel goed te zijn voor de biodiversiteit. En de succesvolle bloemenblokken waar ze in Duitsland mee experimenteerden, hebben we inmiddels op alle andere locaties ook ingezaaid."
Allerlei partijen worden betrokken, niet alleen boeren en natuurbeheerders, maar bijvoorbeeld ook jagers. "Het project is nog niet afgerond, maar de resultaten zijn veelbelovend. Het is de bedoeling dat effectieve maatregelen opgenomen worden in het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Kortom: als het aan ons ligt, is de patrijs nog te redden!"

PARTRIDGE
Protecting the Area's Resources Through Researched and Innovative Demonstration of Good Examples

Het PARTRIDGE-project is mogelijk door een Europese Interreg-subsidie, provincie Noord-Brabant, Vogelbescherming Nederland en een particuliere stichting.

Agrarisch collectief: regionale gebiedspartner

De veertig agrarische collectieven komen voort uit de agrarische natuurverenigingen in ons land. Samen zijn de collectieven landsdekkend voor Nederland. Elk collectief wordt door de boeren zelf bestuurd. Daarmee is een collectief de logische partner voor zowel de boeren als voor de provincie en andere gebiedspartijen.
Tot nu toe is Nederland het enige land in Europa waar boeren via collectieven het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) uitvoeren in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Flexibel aan de keukentafel
De collectieven hebben een uitgebreid netwerk van coördinatoren, vrijwilligers en veldmedewerkers, die de boeren en hun bedrijven vaak al jaren kennen. Dat maakt de collectieven uitstekend in staat om regionaal maatwerk te leveren. Binnen het collectief gaan boeren die bij elkaar in de buurt wonen, aan de keukentafel in gesprek over het beheer. Waar heeft welk soort beheer de meeste kans van slagen? Zo worden beheerpakketten ingezet op de plek waar dat ecologisch het meest effectief is. Dat maakt een collectief effectiever en flexibeler dan een individuele boer. Door regelmatig bij elkaar te zitten en het beheer kritisch te blijven bekijken, wordt het beheer steeds aangepast aan wat de natuur vraagt.

ZICHT OP DE BODEMSTRUCTUUR

Een gezonde levende bodem is de basis voor biodiversiteit, maar ook voor een goed landbouwbedrijf. Daarmee is de bodem minstens zo essentieel voor vergroening als agrarisch natuurbeheer. "Boeren gaven aan dat ze meer wilden leren over de bodem, en het provinciale Actieplan Bodem & Water heeft dit samen met ons collectief opgepakt", vertelt Albert Jan Olijve van het Flevolands Agrarisch Collectief.
In het project 'Zicht op de Bodemstructuur' leren boeren naar hun eigen bodem te kijken en die te verbeteren. Volgens projectleider Olijve loopt dat heel goed: al honderd boeren uit Flevoland doen mee.

Samen met de buurtboer
In de eerste fase leren boeren in kleine groepjes hoe ze hun bodem moeten beoordelen. Ze steken samen met een buur(t)boer op hun eigen land de spade in de bodem. "Met de groep ronden we deze fase af met een 'kuilgesprek' bij elke deelnemer, onder begeleiding van een bodemexpert", vertelt Olijve. In de volgende fase gaan de boeren concreet aan de slag met hun bodemstructuur, bijvoorbeeld door gebruik van een andere groenbemester of een andere manier van grondbewerking.

Olijve: "Het is verrassend om te zien hoe enthousiast boeren met hun bodem aan het werk gaan, samen met de buurman of -vrouw. Mooi ook is dat er jonge en oudere boeren, biologische en gangbare boeren, akkerbouwers en melkveehouders meedoen. De bodem is voor iedereen de basis!"

'Zicht op de bodemstructuur' is een project in het kader van het Actieplan Bodem & Water van LTO Flevoland, Waterschap Zuiderzeeland en de Provincie Flevoland.

Uitvoering Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

De collectieven zijn gecertificeerd om de subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) uit te voeren. Ze kiezen de meest kansrijke plekken, verdelen de beheertaken en controleren de kwaliteit van het uitgevoerde beheer. Met de uitvoering van het ANLb dragen de collectieven zorg voor 68 internationale doelsoorten en vaak ook provinciale doelsoorten.

Boeren zorgen binnen de collectieven voor bloeiende akkerranden, voldoende wintervoedsel voor akkervogels, uitgesteld maaibeheer voor jonge weidevogels, het beheer van houtsingels en allerlei andere maatregelen die helpen het leefgebied voor een soort in stand te houden. In waterrijke gebieden kunnen daar functies bijkomen zoals waterberging of bufferzones.

SCAN-ICT maakt beheer én resultaat zichtbaar

BoerenNatuur heeft een eigen ict-systeem voor het agrarisch natuurbeheer: SCAN-ICT. In dit systeem registreert het collectief alle afspraken met de boeren. De boer kan via mijnboerennatuur.nl zelf inzien welke afspraken hij heeft en op welk perceel hij welke maatregelen moet nemen.

Bijzonder is dat SCAN-ICT rechtstreeks gekoppeld is aan het ict-systeem van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). RVO.nl voert voor de twaalf provincies het subsidiestelsel ANLb uit. Door de directe koppeling kunnen collectieven daarom rechtstreeks met RVO.nl communiceren over de wijzigingen in beheeractiviteiten, de verantwoording en de betaling van het gevoerde beheer.

BoerenNatuur ondersteunt, inspireert en vertegenwoordigt collectieven

Belangenbehartiging
BoerenNatuur verbindt en inspireert de agrarische collectieven en behartigt hun belangen. BoerenNatuur draagt de collectieve aanpak uit binnen Nederland en de Europese Unie vanuit de overtuiging dat deze aanpak bijdraagt aan een landbouw die bodem, klimaat, water, natuur en landschap in de regio versterkt. Daarvoor houdt BoerenNatuur contact met overheden, politiek, en maatschappelijke organisaties.

Samenwerking
BoerenNatuur werkt nauw samen met RVO.nl, de twaalf provincies, het ministerie van LNV, LTO, gemeenten, onderzoeksinstellingen, waterschappen en andere organisaties. BoerenNatuur is onder andere betrokken bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel en de Green Deal Natuurinclusieve Landbouw in Groen Onderwijs.

Kennis
BoerenNatuur zorgt ervoor dat de leden direct toegang hebben tot relevante kennis, stelt hen in staat om kennis te delen en zorgt dat ze nauw betrokken zijn bij de ontwikkeling van onderwijs en onderzoek. Ook ontwikkelen we kennis, bijvoorbeeld in de pilots 'landbouw met natuur'. Via trainingen en andere bijeenkomsten bevorderen we onderling contact en kennisuitwisseling tussen de collectieven.

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer
Namens de collectieven streeft BoerenNatuur ernaar om het agrarisch natuur- en landschapsbeheer te verbeteren: helder en praktisch goed uitvoerbaar.

Doe mee
Help mee Nederland groen te kleuren! Benieuwd naar de collectieve aanpak? Neem dan contact met ons op.

Contact
BoerenNatuur
Bemuurde Weerd O.Z. 12
3514 AN Utrecht
030 – 276 9890
info@boerennatuur.nl
www.boerennatuur.nl

BoerenNatuur
boerennatuurNL

BOERENNATUUR

2019
Tekst: Communicatiebureau de Lynx. **Vormgeving:** Ocelot Ontwerp.
Foto's: Harry Schreuder/Flevolands Agrarisch Collectief (voorkant); Jochem Sloothaak (Partridge); Fotostudio Wierd (bodemstructuur); Harm Kossen (kikker).